

Leder II

EMAL-Digital – Multimodalt temanummer

Lovise Søyland

Førsteamanuensis (PhD), Universitetet i Sørøst-Norge

<https://orcid.org/0000-0001-6287-6671>

lovise.soyland@usn.no

Karete Roksvåg

Universitetslektor, Universitetet i Sørøst-Norge

<https://orcid.org/0009-0004-6896-5295>

karete.roksvag@usn.no

Marte Sjørebø Gulliksen

Professor (PhD), Universitetet i Sørøst-Norge

<https://orcid.org/0000-0001-8074-1850>

marte.gulliksen@usn.no

© Forfatter(ne). Dette er en Open Access-artikkel utgitt i henhold til vilkårene i

CC-BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

www.FormAkademisk.org

Dette temanummeret har sitt utspring i et ønske om å formidle forskning i et mer multimodalt format. Initiativtakere er fagpersoner tilknyttet EMAL-digital, et av fire clustere i forskergruppen Embodied Making and Learning (EMAL) ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN).

Arbeidet med temanummeret ble satt i gang våren 2021 av clusterlederne Lovise Søyland og Ingrid H. Høibo. Etter litt sondering i terrenget om muligheten til å publisere multimodale vitenskapelige artikler, kontaktet vi sjefsredaktør Janne B. Reitan i tidsskriftet FormAkademisk. Reitan har lenge hatt ambisjoner og et ønske om å inkludere modaliteter som video og lyd i tidsskriftet. Hun ønsker ideen og samarbeidet varmt velkomment. Dette temanummeret, *EMAL-digital – multimodalt temanummer* er dermed et resultat etter flere års samarbeid. I tillegg blir en ny multimodal mal nå tilgjengelig for alle via FormAkademisk. Denne malen og arbeidet med den omtales spesielt av Reitan (2024) i den redaksjonelle teksten.

Bidragstyperne til artiklene i dette temanummeret er primært fra EMAL. Medlemmene i EMAL arbeider med ulike aspekter ved læring gjennom skapende praksiser innen kunst, håndverk og design, og det legges til grunn et syn på læring og kognisjon som *embodied* – altså forankret i kroppen (Gulliksen, 2017). Det er som kropp vi mennesker eksisterer i verden, erfarer og lærer den å kjenne. Gjennom sanselig nærvær i direkte kontakt med omgivelsene utvikles det dyptgående erfaringer i den enkelte. Se for deg at du skal bli kjent med fjellet for første gang. Du kan velge å bli med på en fjelltur eller lese om og kikke på bilder av fjellet. Fjellturen krever noe av deg, at du investerer noe. Du blir sliten i kroppen – du kjenner vinden i håret – sola i ansiktet – lukten av naturen, og det er vanskelig å la være å observere landskapet mens du beveger deg på sti eller over berg. Dette kan igjen gi andre innganger og knagger til å lese om, studere bilder av fjellet og forstå hva fjellet er. Med læring er det slik at når den lærende får handlingsrom og mulighet til å bruke hele kroppen og reflektere over egne erfaringer og handlinger, blir læringen dyptgående og varig. Når den lærende får prøve ut med hendene, gjøre seg praktiske erfaringer i møte med materialer og virke med verktøy og ulike teknologier, øker nysgjerrigheten og eierskapet til det en holder på med (Søyland, 2021). Praktisk skapende læring handler i stor grad om kunnskapens aktive side – kunnskap i handling, som krever andre uttrykksformer i formidling enn det som kan formidles med ord og stillbilder (Riis, 2017).

Fagfeltet fagpersonene i EMAL knytter seg til er i endring og flere inkluderer kunstbaserte prosesser i kvalitativ forskning. Kunstbasert forskning henter inspirasjon, begreper, prosesser og representasjonsformer fra kunst og skapende virke (Barone & Eisner, 2012). På denne måten kan selve den utforskende og skapende prosessen med materialer, redskaper og teknologier være selve forskningsmetoden. Innenfor kunstbasert forskning vil også

framstilling av prosess fra skapende virke og/eller selve resultatet fra prosessen være en del av datagrunnlaget som vil være tjent med å kunne formidles gjennom ulike modaliteter. Selve målet med kunstbasert forskning er “[...] to extend beyond the limiting constraints of discursive communication in order to express meanings that otherwise would be ineffable [...]” (Barone & Eisner, 2012, p. 1).

Artikkelformatet kan oppleves som noe stringent for mange som arbeider med utdanningsfaglig kunst, håndverk og design. Temanummeret og utvikling av multimodal mal i samarbeid med FormAkademisk er følgelig grunnet i et behov fra fagfeltet om å inkludere det multimodale i artikler på andre måter enn det vi har hatt tilgang til i norsk sammenheng. Hensikten med malen er å ta i bruk andre modaliteter som lyd og video for å formidle kunst- og håndverksfaglig kroppslig læring og utøvende kunst- og håndverksfaglig kompetanse. Vi ønsker å bidra til at leserne kommer enda tettere på stoffet, og at tekst, bilder og video samspiller slik at leseren får en mer helhetlig og dyptgående forståelse av det som formidles. Video er et medium som reagerer parallelt med sansene våre og som kan få oss til å føle, begripe, tenke og forstå på andre måter enn det ord kan gjøre alene. På denne måten kan video være med å bidra til å utvide vår forståelse i vitenskapelig formidling.

Under følger en oversikt over de ulike artiklene i temanummeret. Her omtales også spesielt hvordan enkeltartiklene tar i bruk den nye malens multimodale muligheter der dette er aktuelt.

Artikler i temanummeret

Marie Skeie, PhD-stipendiat, institutt for estetiske fag, USN, undersøker multisensoriske aspekter og forholdet mellom mennesker og ikke-mennesker i prosessen med kollektiv plantefarging i sin artikkel *Collective processes in land crafting. Neighbouring through natural dyeing*. Hun tar i bruk video gjennom et håndholdt kamera som følger bevegelsen hennes mens hun går innover i landskapet. Vi kan kjenne igjen bevegelsen i egen kropp ved å se bevegelsen i videoen, og på denne måten blir vi tatt med inn i skogen. Skeie tar oss også med inn i selve plantefargingsprosessen ved å presentere videoutsnitt fra endringene som skjer over en lengre tidsperiode i plantefaringsgryta. Som observatører av prosessen kan vi se hva som skjer når farge fra plantefibrene slippes og blander seg med det kokende vannet i gryta.

Karete Roksvåg, Universitetslektor, Institutt for estetiske fag, USN, utforsker den abstrakte multiplananimasjonen som teknikk og kunstnerisk uttrykksform, og dens potensiale i utforskende og skapende prosesser med små barn i sin artikkel *Abstrakt og poetisk multiplananimasjon. Et a/r/tografisk utviklingsarbeid om kroppsliggjort kunnskap*. Vi blir

gjennom video vitne til hennes utforskning med blekk som møter fuktet papir. Vi får innblikk i prosessen som kan sette i gang undring og nye forståelser. Med den nye malen til FormAkademisk får hun også mulighet til å vise den endelige multiplananimasjonen som er et resultat av en kunstnerisk og didaktisk utforskning.

Karete Roksvåg, Universitetslektor, og **Lovise Søyland**, Førsteamanuensis, PhD, begge fra Institutt for estetiske fag, USN, tar oss med inn i et prosjekt med barnehagelærerstudenter hvor en kunstnerisk utforskende og skapende digital praksis som involverer materialbasert stop-motion animasjon undersøkes i artikkelen *Hands on! Materialbaserte og kunstneriske utforskninger og uttrykk gjennom stop-motion animasjon*.

Silje Bergman, Førsteamanuensis, PhD, Institutt for estetiske fag, USN, skriver i sin artikkel *Digital kompetanse og interpikturalitet i kunst og håndverksfaget* fram innsikter om hvordan profesjonsfaglig digital kompetanse i kunst og håndverk kan utvikles gjennom koblinger mellom digital bildebehandling på nettbrett og analoge trykkteteknikker.

Lovise Søyland, Førsteamanuensis, PhD, og **Ann-Hege Lorvik Waterhouse**, Professor, PhD, begge fra Institutt for estetiske fag, USN, tar utgangspunkt i en a/r/tografisk undersøkelse om samtidstegning som handling gjennom et undervisningsprosjekt med en gruppe barnehagelærerstudenter. I artikkelen *Ikke helt A4! Betydningen av utforskende, kroppslige og materielle tegneprosesser* utforsker de hva som skjer når studenter inviteres til materielle, utforskende og kroppslige tegneprosesser og til å gå utenfor det som ikke er helt A4.

Audhild Lindheim Kennedy, PHD-stipendiat, Institutt for kultur, religion og samfunnsfag, Institutt for kultur, religion og samfunnsfag, USN, skriver fram forståelser om hvordan det visuelle og tekstlige som skapes når man lager en tegneserie, bringer med seg viktige perspektiver som man kan bruke i selve fortolkningen og analysen av datamateriale og supplere den tradisjonelle feltdagboken i sin artikkel *Fra feltnotater til etnografisk tegneserie – metodologiske refleksjoner*.

Takk

Vi vil rette en stor takk til Ingrid H. Høibo som investerte tid og bidro med sentral kunnskap i oppstarten av prosessen med temanummeret. Lars Frers fortjener også en oppmerksomhet for sitt viktige bidrag med å lese igjennom og kommentere alle artikkelutkastene på et tidlig stadium av prosessen. Vi vil også benytte anledningen til å takke alle fagfeller som har stilt opp og gjort en grundig jobb. I mai 2022 arrangerte Ingrid H. Høibo og Lovise Søyland også et skriveseminar i regi av EMAL på Nutheim Gjestgiveri i Flatdal i forbindelse med arbeid med

temanummeret. Tusen takk til ansatte på Nutheim for en uforglemmelig oppvartning og opplevelse og for arbeidsro i eventyrlige omgivelser.

Til slutt vil vi takke Janne B. Reitan og Eirik Hanssen ved OsloMet for å investere tid og krefter for å få gi oss i temanummeret og fagfeltet nye muligheter i vitenskapelig publisering.

Vi håper leserne vil ha glede og nytte av temanummeret og den nye malen.

Notodden, september, 2024

Lovise Søyland, Karete Roksvåg og Marte Sørebo Gulliksen

Temareaktører

Referanser

Barone, T. & Eisner, E. W. (2012). *Arts based research*. Sage.

<https://doi.org/10.4135/9781452230627>

Gulliksen, M. S. (2017). Making matters? Unpacking the role of practical aesthetic making activities in the general education through the theoretical lens of embodied learning. *Cogent Education* 4(1): 1415108. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2017.1415108>

Reitan, J. B. (2024). Leder I. Ny multimodal mal for FormAkademisk – nå med vekt på universell design. *FormAkademisk*, 17(2).

<https://doi.org/10.7577/formakademisk.5863>

Riis, K. (2017). Hvilken verdi har kunnskap som utvikles i hendene? *Forskerforum* (2), 38-39. <http://www.forskerforum.no/hvilken-verdi-har-kunnskapen-som-utvikles-i-hendene/>

Søyland, L. (2021). *Grasping materialities: Making sense through explorative touch interactions with materials and digital technologies* [Doctoral dissertation, University of South-Eastern Norway]. USN Open Archive. <https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/handle/11250/2756969>